

BOGHICEA (COMUNĂ, JUDEȚUL NEAMȚ)

Comună alcătuită din patru sate (Boghicea, Căușeni, Nistria și Slobozia), situată în partea de est a județului Neamț, la o distanță de aproximativ 17 kilometri de municipiul Roman. Atestat documentar încă din secolul al XVI-lea sub numele de “Poiana lui Boghiță”, satul Boghicea din apropierea pârâului Velniței cuprindea o populație diversă din punct de vedere confesional și etnic. Satul alăturat, Slobozia, a fost întemeiat la începutul secolului al XIX-lea pe moșia Petrești și în jurul anului 1891 număra 661 de locuitori (171 de familii), dintre care 62 erau de origine maghiară (de religie catolică), 4 evreiască (de religie mozaică) și 105 romă (ursari sedentarizați).

La începutul secolului al XX-lea, comuna Boghicea era arondată județului Roman și cuprindea satele Căușeni, Ghideon, Mistra, Slobozia (Petrești) și Vadul Vejei, având un număr total de 2944 de locuitori. Recensământul general al populației din anul 1930 nu a înregistrat nici un rom pe teritoriul comunei. Însă Legiunea de Jandarmi Roman a identificat, în cadrul recensământului din mai 1941, 1 familie de romi sedentari (compusă din doi membrii) și a decis includerea sa pe lista celor propuși pentru deportare. Astfel, în septembrie 1942, cei 2 romi au fost evacuați din comuna Boghicea și escortați de către jandarmii locali spre reședința Legiunii de Jandarmi din Roman, de unde au fost îmbarcați într-un vagon de tren având destinația Iași în data de 14 septembrie. După o scurtă staționare în Iași, vagonul cu deportați romi a fost atașat trenului special E7 Iași- Tighina, care a pornit spre Transnistria în dimineața zilei de 16 septembrie 1942. Cei doi deportați romi din Boghicea au fost strămutați în comuna Balșoi Karanica (județul Oceakov). În decembrie 1942 au înaintat Comisiei a II-a Karanica o cerere prin care solicitau repatrierea pe motiv că aveau rude de gradul I înrolate în armată, însă Legiunea de Jandarmi Roman, însărcinată cu veridicarea petiției, a dat aviz nefavorabil în ianuarie 1943.

Surse:

U.S.H.M.M., RG-25.050M ‘Selected Records from Various Archives of Romania Concerning Roma’, D.A.N.I.C., Rola 2, Fond Inspectoratul General al Jandarmeriei, Dosar nr. 127/1942, f. 112, 133, 136- 136v.

U.S.H.M.M., RG-25.050M ‘Selected Records from Various Archives of Romania Concerning Roma’, D.A.N.I.C., Rola 3, Fond Inspectoratul General al Jandarmeriei, Dosar nr. 203/1942, f. 125v.

U.S.H.M.M., RG-25.050M ‘Selected Records from Various Archives of Romania Concerning Roma’, D.A.N.I.C., Rola 4, Fond Inspectoratul General al Jandarmeriei, Dosar nr. 43/1943, vol. 1, f. 196; vol. II, f. 24.

Condrea, Petru, 1891. *Dicționarul geografic al județului Roman*. București: Tipografia Toma Basilescu, pp. 22; 137.

- Institutul Central de Statistică București, 1938. *Recensământ general al populației din 1930*, vol. II, *Neam, limbă maternă, religie*, partea 1, *Neam, limbă maternă*. București: Editura Institutului Central de Statistică, pp. 370- 371.
- Lahovari, George Ioan, Constantin I. Brătianu și Gheorghe G. Tocilescu, 1898. *Marele dicționar geografic al României*, vol. 1. București: Stabilimentul grafic J.V. Socec, pp. 504- 505.
- Melbert, N. ed. 1925, *Anuarul "Socec" al României Mari 1925- 1926*, vol. II, *Provincia*. București: Librăria Socec & Co., p. 644.
- Moldovanu, Dragoș, coord. 1991. *Tezaurul toponimic al României. Moldova. Repertoriul istoric al unităților administrativ-teritoriale (1772–1988)*, vol. I, partea 1, *Unități simple (Localități și moșii): A-O*. București: Editura Academiei Române, p. 111.